

ĐẠI HỘI XVII THÔNG QUA “ĐIỀU LỆ ĐẢNG CỘNG SẢN TRUNG QUỐC”- NHỮNG SỬA ĐỔI BỔ SUNG MỚI

PGS. NGUYỄN HUY QUÝ

Viện Nghiên cứu Trung Quốc

Ngày 21-10-2007, Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XVII Đảng cộng sản (ĐCS) Trung Quốc đã thông qua “Điều lệ Đảng cộng sản Trung Quốc” (sửa đổi).

Điều lệ ĐCS Trung Quốc hiện hành được thông qua tháng 9-1982 tại Đại hội XII, Đại hội đầu tiên của ĐCS Trung Quốc sau khi chuyển sang cải cách mở cửa, hiện đại hoá đất nước. Từ đó tới nay, nhằm đáp ứng yêu cầu của tình hình và nhiệm vụ mới qua các thời kỳ của quá trình cải cách mở cửa, hiện đại hoá đất nước, Điều lệ của Đảng cộng sản Trung Quốc đã qua mấy lần sửa đổi: tháng 11 năm 1987 được thông qua tại Đại hội XIII, tháng 10-1992 được thông qua tại Đại hội XIV, tháng 9-1997 được thông qua tại Đại hội XV, tháng 11- 2002 được thông qua tại Đại hội XVII, và đây là lần thứ 5 được thông qua tại Đại hội XVII tháng 10 - 2007.

ĐCS Trung Quốc cho rằng “Điều lệ Đảng hiện hành đã được soạn thảo trên cơ sở tổng kết một cách toàn diện những kinh nghiệm lịch sử của Đảng, căn cứ vào tình hình thực tế của công cuộc hiện đại hoá XHCN, của tổ chức và đội ngũ của Đảng, qua mấy lần sửa đổi hoàn thiện cần thiết từ Đại hội XIII tới nay, về tổng thể đã đáp ứng yêu cầu chỉ đạo công tác Đảng và xây dựng Đảng. Do vậy, lần này Điều lệ Đảng chỉ sửa đổi những chỗ cần thiết, không sửa đổi nhiều. Những gì chưa chín chắn thì không sửa, những gì sửa cũng được không sửa cũng được thì trên nguyên tắc là không sửa. Thông qua sự sửa đổi thích đáng, tập trung phản ánh những thành quả sáng tạo lý luận về Đảng từ sau Đại hội XVI tới nay, những đòi hỏi mới trong quá trình phát triển sự nghiệp của Đảng và đất nước, căn cứ vào tình hình nhiệm vụ mới, thể hiện đầy đủ yêu cầu đối với đảng viên, cán bộ Đảng, và tổ chức Đảng các cấp, hoàn thiện các chế độ liên quan đến nội bộ Đảng”⁽¹⁾.

Đối chiếu với Điều lệ Đảng được thông qua tại Đại hội XVI (tháng 12-2002) Điều lệ Đảng (sửa đổi) được thông qua tại Đại hội XVII có những sửa đổi mới như sau:

1. Bổ sung quan trọng nhất trong phần “Tổng cương” là đoạn nói về “quan điểm phát triển một cách khoa học”. “Từ sau Đại hội XVI, Trung ương đảng đã kiên trì sự chỉ đạo của lý luận Đặng Tiểu Bình và tư tưởng quan trọng ba đại diện, căn cứ vào yêu cầu phát triển mới, tập trung trí tuệ toàn Đảng, đưa ra quan điểm phát triển một cách khoa học, lấy con người làm gốc, phát triển bền vững, hài hoà toàn diện. Quan điểm phát triển một cách khoa học là lý luận khoa học, vừa kế thừa chủ nghĩa Mác Lênin, tư tưởng Mao

Trạch Đông, lý luận Đặng Tiểu Bình và tư tưởng quan trọng “ba đại diện”, vừa tiến cùng thời đại, là phương châm chỉ đạo quan trọng sự phát triển kinh tế xã hội nước ta, là tư tưởng chiến lược cần phải kiên trì và quán triệt trong phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc”.

2. Điều lệ Đảng đã bổ sung đoạn nói về “con đường XHCN đặc sắc Trung Quốc” và “hệ thống lý luận về CNXH đặc sắc Trung Quốc”. “Nguyên nhân căn bản của mọi thành tựu và tiến bộ chúng ta có được từ sau ngày cải cách mở cửa tới nay, nói cho cùng là do đã mở ra con đường CNXH đặc sắc Trung Quốc, đã hình thành hệ thống lý luận CNXH đặc sắc Trung Quốc. Các đồng chí trong toàn Đảng phải hết sức coi trọng, kiên trì lâu dài, và không ngừng phát triển con đường và hệ thống lý luận mà Đảng đã trải qua bao gian khổ sáng tạo mới có được, giương cao ngọn cờ vĩ đại chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc, phấn đấu nhằm thực hiện ba nhiệm vụ lịch sử lớn lao là đẩy mạnh xây dựng hiện đại hoá, hoàn thành thống nhất Tổ quốc, bảo vệ hoà bình thế giới và thúc đẩy cùng phát triển”.

3. Điều lệ Đảng (sửa đổi) lần này đã bổ sung “xã hội hài hoà” vào mục tiêu phấn đấu. Điều lệ Đảng được thông qua tại Đại hội XVI (2002) đã đề ra mục tiêu phấn đấu xây dựng Trung Quốc thành một “nước XHCN hiện đại hoá giàu mạnh, dân chủ, văn minh”. Điều lệ Đảng (sửa đổi) được Đại hội XVII thông qua lần này đã xác định mục tiêu “xây dựng nước ta thành một nước XHCN hiện đại hoá giàu mạnh, dân chủ, văn minh, hài hoà”. Thêm hai chữ “hài hoà” vào mục tiêu phấn đấu phản ánh sự bổ sung lý luận về “xây dựng xã hội hài hoà XHCN” của Đảng sau Đại hội XVI. Hội nghị Trung ương 6 khóa XVI (tháng 10-2006) đã có “Nghị quyết của Trung ương Đảng cộng sản Trung Quốc về một số vấn đề quan trọng xây dựng xã hội hài hoà XHCN”.

4. Điều lệ Đảng (sửa đổi) lần này đã bổ sung nhiệm vụ “xây dựng xã hội”, đặt ngang tầm với “xây dựng kinh tế”, “xây dựng chính trị”, “xây dựng văn hoá”, hình thành một mô hình “tứ vị nhất thể” của công cuộc xây dựng CNXH đặc sắc Trung Quốc.

Một đoạn dài trong Điều lệ Đảng (sửa đổi) thông qua tại Đại hội XVI nói về văn minh vật chất, văn minh chính trị, văn minh tinh thần trong lần sửa đổi này đã được thay bằng đoạn nói về “phát triển kinh tế thị trường XHCN”, “phát triển chính trị dân chủ XHCN”, “phát triển văn hoá tiên tiến XHCN”, và “xây dựng xã hội hài hoà XHCN”.

“ĐCS Trung Quốc lãnh đạo nhân dân phát triển kinh tế thị trường XHCN. Quyết tâm củng cố và phát triển kinh tế công hữu, quyết tâm khuyến khích, giúp đỡ, dẫn dắt kinh tế phi công hữu phát triển. Phát huy vai trò cơ sở của thị trường trong phân bổ nguồn lực, xây dựng một hệ thống điều khổng vĩ mô hoàn thiện. Thống nhất quy hoạch phát triển thành thị và nông thôn, phát triển các khu vực, phát triển kinh tế xã hội, phát triển hài hoà con người và thiên nhiên, phát triển trong nước và mở cửa đối ngoại, điều chỉnh kết cấu kinh tế, chuyển biến phương thức phát triển. Xây dựng nông thôn mới XHCN, đi con đường công nghiệp hoá kiểu mới đặc sắc Trung Quốc, xây dựng một đất nước sáng tạo, một xã hội tiết kiệm tài nguyên và môi trường thân thiện....

ĐCS Trung Quốc lãnh đạo nhân dân phát triển nền dân chủ XHCN. Kiên trì sự thống nhất hữu cơ Đảng lãnh đạo, nhân dân làm chủ, quản lý đất nước bằng luật pháp, đi theo con đường phát triển chính trị XHCN đặc sắc Trung Quốc, mở rộng dân chủ XHCN, kiện

toàn pháp chế XHCN, xây dựng Nhà nước pháp quyền XHCN, củng cố nền chuyên chính dân chủ nhân dân, xây dựng nền văn minh chính trị XHCN...

ĐCS Trung Quốc lãnh đạo nhân dân phát triển nền văn hoá tiên tiến XHCN. Xây dựng văn minh tinh thần XHCN, kết hợp quản lý đất nước bằng luật pháp với quản lý đất nước bằng đạo đức, nâng cao phẩm chất tư tưởng đạo đức và trình độ khoa học văn hoá của toàn dân tộc, đem lại sự đảm bảo tư tưởng, động lực tinh thần và chỗ dựa trí tuệ vững chắc cho công cuộc cải cách mở cửa và hiện đại hoá XHCN...

ĐCS Trung Quốc lãnh đạo nhân dân xây dựng xã hội hài hoà XHCN. Căn cứ vào yêu cầu chung dân chủ pháp quyền, công bằng chính nghĩa, chân thành thân ái, tràn đầy sức sống, ổn định trật tự, con người sống hài hoà với thiên nhiên, và nguyên tắc cùng xây dựng, cùng hưởng thụ, lấy cải thiện dân sinh làm trọng điểm, giải quyết những vấn đề lợi ích quần chúng quan tâm nhất, trực tiếp nhất, thiết thân nhất, phấn đấu tạo ra một cục diện toàn thể nhân dân mỗi người đều phát huy hết sức mình, mỗi người đều được hưởng cái mình có (nguyên văn: “các tận kỳ năng, các đắc kỳ sở”) và chung sống hài hoà...”.

Những nội dung về xây dựng kinh tế, xây dựng chính trị, xây dựng văn hoá, xây dựng xã hội bổ sung vào Điều lệ Đảng lần này phản ánh những lý luận và đường lối chính sách của Đảng Cộng sản Trung Quốc đề xuất và thực hiện từ sau Đại hội XVI tới nay.

5. Điều lệ Đảng (sửa đổi) lần này, sau câu “ĐCS Trung Quốc kiên trì sự lãnh đạo đối với Quân Giải phóng nhân dân và các lực lượng vũ trang nhân dân khác, tăng cường xây dựng Quân Giải phóng nhân dân...” (đã có trong Điều lệ Đảng), nay bổ sung thêm “thực sự bảo đảm cho Quân Giải phóng nhân dân thực hiện sứ mệnh lịch sử của quân đội trong giai đoạn mới, thế kỷ mới...”.

Trong phần nói về chính sách dân tộc tôn giáo, Điều lệ Đảng (sửa đổi) lần này bổ sung như sau:

“ĐCS Trung Quốc bảo vệ và phát triển quan hệ dân tộc XHCN bình đẳng, đoàn kết, hỗ trợ và hài hoà... Quán triệt toàn diện phương châm cơ bản về công tác tôn giáo của Đảng, đoàn kết quần chúng theo đạo, đóng góp vào công cuộc phát triển kinh tế - xã hội”.

Trong phần nói về đường lối Mặt trận thống nhất yêu nước có bổ sung câu: “... căn cứ vào phương châm “một quốc gia, hai chế độ”, thúc đẩy sự phồn vinh ổn định lâu dài của Hồng Kông, Ma Cao, hoàn thành sự nghiệp trọng đại thống nhất Tổ quốc”.

6. Trong phần nói về xây dựng Đảng, Điều lệ (sửa đổi) lần này đã bổ sung câu “tăng cường xây dựng năng lực cầm quyền và xây dựng tính tiên tiến của Đảng, thúc đẩy toàn diện chương trình vĩ đại mới về xây dựng Đảng. Kiên trì quan điểm thành lập Đảng vì công chúng, nắm chính quyền vì nhân dân...”, “...thúc đẩy việc Trung Quốc hoá chủ nghĩa Mác”, “...Đảng phải đáp ứng đòi hỏi của cải cách mở cửa và xây dựng hiện đại hoá XHCN, kiên trì cầm quyền một cách khoa học, cầm quyền một cách dân chủ, cầm quyền phù hợp với luật pháp, tăng cường và cải thiện sự lãnh đạo của Đảng”, “Kiên trì sử dụng quyền lực vì nhân dân, tình cảm dành cho nhân dân, lợi ích đem lại cho nhân dân (nguyên tắc: “quyền vì dân sử dụng, tình vì dân sở hệ, lợi vì dân sở mưu”). Về vấn đề chống tham nhũng, Điều lệ Đảng (sửa đổi) lần này bổ sung: “Đảng kiên trì phương châm

trị từ ngọn đến gốc, giải quyết một cách đồng bộ, vừa trừng trị vừa ngăn ngừa, chú trọng ngăn ngừa, xây dựng và kiện toàn một cách hệ thống các giải pháp trừng trị và ngăn ngừa tham nhũng, kiên quyết chống tham nhũng, xây dựng tác phong của Đảng và chính quyền trong sạch...”.

7. Trong chương II: “Chế độ tổ chức của Đảng”, Điều lệ Đảng (sửa đổi) lần này quy định: tổ chức Đảng các cấp phải tiến hành công việc của Đảng một cách công khai theo quy định. Đại hội đại biểu các cấp của Đảng thực hiện chế độ nhiệm kỳ. Ban Chấp hành Trung ương và Đảng bộ các tỉnh, khu tự trị, thành phố trực thuộc phải thực hiện chế độ kiểm tra luân lưu; Bộ Chính trị Trung ương Đảng báo cáo công tác, chịu sự giám sát của Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Thường vụ Đảng uỷ các cấp phải báo cáo công tác theo định kỳ và chịu sự giám sát của Ban chấp hành đảng bộ.

Trên đây là những điểm sửa đổi, bổ sung Điều lệ Đảng Cộng sản Trung Quốc được thông qua tại Đại hội XVII của Đảng ngày 21-10-2007. Những nội dung đó phản ánh những đường lối, quan điểm mới về xây dựng Đảng từ sau Đại hội XVI năm 2002. Đại hội XVII đã ra Nghị quyết thông qua “Dự thảo sửa đổi Điều lệ Đảng Cộng sản Trung Quốc”. Cuối bản Nghị quyết có đoạn: “Đại hội yêu cầu: tổ chức Đảng các cấp và các đồng chí trong toàn Đảng gương cao ngọn cờ vĩ đại CNXH đặc sắc Trung Quốc, kiên trì sự chỉ đạo của lý luận Đặng Tiểu Bình và tư tưởng quan trọng “ba đại diện”, quán triệt sâu sắc quan điểm phát triển một cách khoa học, học tập Điều lệ Đảng một cách thiết thực, tuân thủ Điều lệ Đảng, quán triệt Điều lệ Đảng, bảo vệ Điều lệ Đảng, tăng cường hơn nữa xây dựng năng lực cầm quyền và xây dựng tính tiên tiến của Đảng, không ngừng nâng cao sức sáng tạo, sức hội tụ, sức chiến đấu của Đảng, phấn đấu không mệt mỏi để giành thắng lợi mới cho công cuộc xây dựng toàn diện xã hội khá giả, mở ra một cục diện mới cho sự nghiệp xã hội chủ nghĩa đặc sắc Trung Quốc”⁽²⁾.

CHÚ THÍCH

1. Nghị quyết của Đại hội XVII ĐCS Trung Quốc về việc thông qua Dự thảo sửa đổi Điều lệ Đảng.

2. Cổng điện tử Chính phủ Trung ương (Trung Quốc) w.w.w.gov.cn Tân Hoa xã 21-10-2007. Những câu trong móc kép đều trích trong “Điều lệ Đảng Cộng sản Trung Quốc” thông qua ngày 21-10-2007